TRZYDZIESTE CZWARTE

SPRAWOZDANIE

KOMITETU OCHRON

DLA

MAŁYCH DZIECI

W KRAKOWIE

z roku 1881.

KRAKÓW,
nakładem Komitetu Ochron dla małych dzieci.

W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem Ign. Stelcla.
1882.

I.

Chcemy zastanowić się nad tem, jak dalece i w jaki sposób opieka lekarska przynosi dobroczynny wpływ dla Ochrony, i jest rzeczą pożądaną, aby zawsze wykonywaną była.

W tym celu przypomnimy najprzód, że Ochrona będąc zakładem dobroczynnym, jest także z zadania swego Zakładem w wysokim stopniu wychowawczym, że właśnie dla tego gromadzą się dzieci w Ochronach, aby były wychowywane, że wychowanie dziecięcia zaczyna się od urodzenia, w wieku zaś 6—7 lat już ono znakomicie wpływa na całą przyszłość człowieka. Wychowanie zaś jest moralne i umysłowe, ale jest także i fizyczne, a nazbyt często strona fizyczna oddziaływa na powodzenie wychowania umysłowego i moralnego. Pomagając do zachowania i umocnienia sił fizycznych przyczyniamy się do pokrzepienia ducha, do utworzenia warunków przyszłego życia, życia czynności i pracy.

Wychowanie fizyczne jest tą częścią zadania Ochron, które pod opieką lekarza ma zostawać.

Niepodobna oddzielić wychowania fizycznego od wychowania duszy, wzajemnie one się wspierają. Dając jak należy pierwszeństwo duszy nad ciałem, winniśmy także pamiętać, że w dziecięciu życie fizyczne najprzód się budzi i rozwija, że dziecię najłatwiéj ulega szkodliwym zdrowiu wpływom, że mu go z całą usilnością zachować należy na przeciąg życia, na

pracę, trudy i cierpienia od życia nieodłączne, na prawe i porządne korzystanie z istnienia na tej ziemi, ostatecznie dla dobra duszy jego i dla dobra bliźnich.

Powierzywszy Ochrony Siostrom zakonnym oddającym się całkowicie pobożności i miłosierdziu, sądzimy często, że zadanie nasze jest już spełnioném, że ciągle będąc z dziećmi, te troskliwe Przewodniczki Ochrony zrobią już wszystko, co zamierzyliśmy przez założenie Ochron, przez wzięcie na siebie opieki nad niemi. Robią te Siostry bardzo wiele, nie zwalniając przez to innych od czynnego miłosierdzia i wspólnéj pracy około wychowania młodego i zaniedbanego pokolenia, które to wychowanie dźwignąć od najpierwszéj zaraz młodości, społeczeństwo chrześciańskie uczuło potrzebę.

I dla lekarza Opiekuna Ochrony zostaje się wiele do uczynienia. Nauka i zdolność jego nietylko leczy choroby, ale stosuje się do tego wszystkiego, co zmierza ku utrzymaniu zdrowia i usunięciu szkodliwych dla niego wpływów Ze względu szczególnie na dzieci, które się dopiero zaczynają rozwijać, na które działają rozliczne przyczyny z ubóstwa i niewiadomości rodziców pochodzące, znajduje on dla siebie obszerne pole do działania, tak przez te środki które podaje Ochrona, jak przez przyłożenie do nich osobistego swego starania.

A najprzód lekarz Opiekun Ochrony pamięta, że zadaniem jego nie jest leczyć dzieci w Ochronie będące, lecz opiekować się ich zdrowiem, dopomagać radą, przestrogą, światłym sądem swoim o usposobieniach dzieci do tego, aby przez stosowne użycie środków higienicznych wychowanie ich moralne lepiéj i skuteczniéj się odbywało. Dziecko chore nie powinno się znajdować w Ochronie, gdzie nie może dzielić wspólnych zajęć i ćwiczeń, a czasem nawet obecność jego innym dzieciom szkodliwą być może. Takie dziecko odesłaném być powinno do domu, a lekarz Opiekun udziela tylko w tym razie ogólnych uwag swoich które przez przełożoną Ochrony rodzicom przekazanemi zostają.

W Ochronie zaś, rada jego ma wielkie znaczenie i doniosły skutek, albowiem u dzieci tak rozmaite są usposobienia fizyczne i rozwinięcie, u takich nawet, które w równym są wieku; tak wiele zależy na zbadaniu przyczyny, dla której często dziecko nieudolnêm się okazuje do najprostszych zajęć i uwagi,—tak często nierówna ich pojętność i nierówne przyjmowanie wrażeń zależy od zdrowia i czułości zmysłów, że przedewszystkiêm zastosować do nich należy postępowanie zwrócone na organizm ich fizyczny, jakie głębsza nauka i doświadczenie lekarza podaje. Czasem wyłączyć trzeba na jakiś czas niektóre dzieci od wspólnych ćwiczeń, nad niektóremi zaś szczególne trzeba rozciągnąć baczenie. Przełożone Ochrony znają to i najczęściéj umieją sobie zaradzić, lecz jakąż cenę i uwagę musi mieć dla nich rada i pomoc tego, który deliaktne a usuwające się z pod zwykłego postrzegania objawy, rozpozna i wskaże jak na nie ciągłêm wpływać staraniem.

Działanie takie lekarza, który przejęty jest celem dla którego istnieją Ochrony, zespolenie serdeczne jego usiłowania z usiłowaniem szanownych do tego powołanych przewodniczek dzieci które i skwapliwie rady jego zasięgają i dobre jego wykonać potrafią jest czynem Opieki nader szacownym i zawsze pożądanym dla tego wychowania kilkuset dzieci ubogich mieszkańców, które komitet podejmuje. Jeżeli zadanie Opiekuna Ochron nie odnosi się tylko do zarządu tym Zakładem, ale także i do wspierania własnym udziałem moralnych jego celów, to Opiekun lekarz o tyle jeszcze więcéj uczynić może, o ile łączy w sobie szczególną zdolność wywierania przeważnego wpływu na zdrowie dzieci, jako na fizyczną podstawę całego wychowania przez rady i starania których udziela.

Do tych starań należy także czuwanie nad têm, aby wszystkie dzieci w Ochronie miały szczepioną ospę ochronną, aby przepisy obowięzujące co do zdrowia zachowanemi były i aby wszystko co się odnosi do mieszkania, porządku i pokarmu zastosowanem

było do wymagań zdrowia, o ile środki materyjalne pozwolą. Lekarz Opiekun udziela rady, ale nie daje poleceń, w razie potrzeby odnosi się do Zarządu, do Komitetu Ochron.

Niema wątpliwości, że takie zajęcie się Ochroną i Opieka tak staranna, wymaga poświęcenia, zaznajomienia się ze znaczną ilością dzieci, wniknienia w szczegóły urządzenia Ochron i częstego ich odwiedzania, lecz jest również niewątpliwém, że Opieka nad wychowaniem fizyczném w Ochronie jest potrzebna, i że pracując nad wychowaniem moralném, czuwać także trzeba nad tém. aby siły fizyczne całego pokolenia nie wątlały, a nie brało w niem góry coraz bardziéj lenistwo, które tak często z przyczyn fizycznych pochodzi. Dla tego wszędzie gdzie powstały Ochrony, starano się także o opiekę lekarską nad niemi i wszędzie znaleźli się mężowie dobréj woli i pełni chrześcijańskiego miłosierdzia, którzy się jéj podjęli.

Pełnią oni ją bez zbytniego trudu i zbytniego poświęcenia swego drogiego czasu. bo jeden rzut oka doświadczonego postrzegacza często wystarczy do udzielenia rady, która z pewnością w Ochronie dobrze wykonaną będzie. A gdy oni już z powołania swego są dobroczyńcami ludzkości, gdy przytém oceniają zadanie społeczne Ochron, przystępując do nich za popędem swego serca i przekonania, to widząc dobry rad swoich i starań skutek, w sercu téż swojem odnoszą za poświęcenie pociechę i sowitą nadgrodę.

II.

Sprawy Ochron.

Komitet przystąpił w tym roku do gruntownéj restauracyi domu Ochrony Iéj, niemogąc tego domu

sprzedać za odpowiednią cenę, i nie chcąc dłużéj łożyć daremnych kosztów na tymczasowe jego utrzymanie; wykonał zaś tę niemal całkowitą przebudowę środkami jedynie jakie już posiadał w zapasie z darów na utrzymanie Ochron. Przebudowa rozpoczęta w początku Czerwca według pomysłu ulepszeń i planu podanego przez Opiekuna Ochron, inżyniera Antoniego Łuszczkiewicza, który sam także budową kierował, ukończoną została w początku Września, w czasie stosunkowo bardzo krótkim, zważając ile robót objąć musiała. W miejsce spruchniałego zupełnie dachu postawiono dach nowy blachą cynkową kryty, podwyższono cały mur obwodowy przez co sufit sali głównéj Ochrony podwyższonym został znacznie dając sali większą objętość powietrza dla zdrowia dzieci potrzebną; zaciągnięto nowe belki, sprawiono wszystkie futryny i okna nowe, znaczną część podłóg nowych, znaczną część drzwi i pieców nowych, całkowite urządzenie nowe wygód i kanału. Dodając do tego urządzenia dziedzińca dla ćwiczeń dzieci z oddzieleniem ogrodu i restauracyję frontu domu, przebudowa ta przekształciła dom ten Ochrony w sposób daleko więcéj odpowiadający celowi i zapewniający na długi czas utrzymanie go w całości i w porządku. Dodać należy iż mury dawne które się pozostały, będąc bardzo stare, okazały się także nader kruchemi, przez co przy wprawianiu nowych drzwi i okien należało zaciągnąć w niektórych miejscach szyny żelazne dla ich umocnienia. Cała robota dokonaną została kosztem złr. 3530, używszy na to funduszu ś. p. hr. Arturowéj Potockiéj ofiarowanego przez hr. Artura Potockiego z r. 1500, oraz złr. 2000 z funduszu ś. p. hr. Piotra Moszyńskiego ofiąrowanego przez hr. Jerzego Moszyńskiego, za wiedzą i wolą ofiarodawców. Reszta złr. 30 pokryta została z funduszów bieżących. Ochrona przez czas budowy musiała zostać opróżnioną, co w porze letniéj najmniéj mogło być uciążliwém dla rodzin z niéj korzystających; niemożna żaś było w téj okolicy miasta znaleść lokalu tymczasewego na chwilową potrzebę Ochrony. Krótki przeciąg czasu opróżnienia

Ochrony I, nie wpłynął téż na odwyknienie od niéj, gdyż 20 Września w dniu otwarcia na nowo Ochrony znajdowało się w niéj dzieci 42. Już na początku Września mogły SS. Felicyanki kierujące tą Ochroną wprowadzić się napowrót i zająć się urządzeniem wewnętrznem a d. 30 Września odbyło się uroczyste poświęcenie nowo wyrestaurowanego Zakładu. którego dopełnił Ks. Prałat Roman Spithal. Opiekun Ochron i Opiekun szczegółowy Ochrony I w obecności Opiekunki głównéj hr. Małachowskiéj i zgromadzonych osób. JW. Prałat w przemowie swéj do obecnych podniósł dobrodziejstwo Ochron i w sposób przystępny dla małych dziatek wskazał im jak cenić mają to dobrodziejstwo i jak zachowć się mają w Ochronie aby z niéj odnieść pożytek na całe życie doczesne i wieczne.

Tak po przeprowadzonéj odbudowie Ochrony I, Komitet Ochron może mieć tę pociechę że wszystkie cztery jego Ochrony są umieszczone jak najdogodniéj odpowiednio celowi i mogą być porównane z każdym gdziebądź istniejącym Zakładem tego rodzaju. Spojrzawszy na najskromniejsze początki tego przedsięwzięcia przed laty trzydziestu i kilku, pokrzepić się można otuchą, że przy dobréj woli i wytrwałości, skrzętnie i powoli doprowadzić można u nas poczciwe dzieło do nadania mu coraz lepszego powodzenia i ubezpieczyć je. Dzięki za to przedewszystkiem Panu Bogu, a następnie tym Dobroczyńcom z których wielu już nie żyje. a inni. wśród wielu potrzeb i zabiegów naszego czasu, wśród dobroczynnych i użytecznych publicznych przedsięwzięć, o Ochronach małych dzieci nigdy nie zapominają. Umieszczenie i fundusze nie zapewniają wprawdzie jeszcze skuteczności Ochron, ale zapewnia je najwięcéj troskliwa nad Ochronami Opieka, poświęcenie i niezmordowane staranie sióstr zakonnych, którym nasze Ochrony są powierzone, i udział w tych staraniach osób, które na miejscu z codzienną tą pracą około dzieci się stykają.

Zasiłki od funduszu krajowego, od Rady miasta i jałmużna w soli od c. k. Rządu wpłynęły. Wpłynął

także tak jak w roku zeszłym dar od Kasy Oszczędności miasta Krakowa złr. 400. który Zakład ten, tak pomyślném odznaczający się działaniem, Ochronom małych dzieci przeznaczył. Do ostatecznego skutku doprowadzonemi zostały sprawy dawniejszych zapisów, niektóre przez dłuższy przeciąg czasu się ciągnące a mianowicie zapisu ś. p. Kaspra Bieleckiego ś. p. Romana Dobrzańskiego i ś. p. Anny Helclowéj.

O zapisie ś. p Kaspra Bieleckiego nie mieliśmy sposobności dotąd w sprawozdaniach nadmienić, sprawa ta bowiem zostawała pod Opieką Szanownego Arcybractwa Miłosierdzia i Banku pobożnego, które téż czyniło starania celem ostatecznego uregulowania téj fundacyi. Testamentem z dnia 5 Czerwca 1859 r. przeznaczył ś. p. Kasper Bielecki, obywatel m. Krakowa, zmarły 22 Listop 1865 r. z ceny domu pod L. 450/672 w Krakowie pod dożywociem żony, część do rozdziału między niektóre Zakłady dobroczynne w Krakowie, a między temi także Ochrony małych dzieci wymienił: wszystko pod zarządem Arcybractwa Miłosierdzia i Banku pobożnego. Pani Bielecka umarła r. 1870. a Arcybractwo objęło realność pod L. 450: w następstwie zaś realność sprzedaną została w r. 1873; a po doliczeniu do otrzymanych za nią ceny, procentów od daty śmierci ś. p. Bieleckiéj, po zaspokojeniu legatów, strąceniu ciężarów hipotecznych i taks skarbowych, oraz po uskutecznieniu rozdziału właściwéj ozęści między obdarzo e przez spadkodawcę zakłady, wyrachowaną została kwota złr. 1300, jako przypadająca Ochronom dla małych dzieci. Suma ta hipotekowaną jest na domu L. 450/672 w Krakowie, jako część tamże intabulowanéj sumy 12,000 złr. pod zarządem Arcybr. Miłosierdzia i Banku pobożnego. Akt fundacyjny został przez c. k. Namiestnictwo zatwierdzony, a kasa Komitetu Ochron otrzymała zaległe procenta od 1 Stycznia 1877 r. jako daty rozdziału funduszów, do 31 Grudnia 1880 r., następnie pobierać będą Ochrony procent roczny po 6% w kwocie złr. 78.

Pamięci zacnego obywatela, który tak obdarzył nasze Ochrony, winniśmy oddać na tém miejscu hołd i dziękczynienie, tém bardziéj i tém serdeczniéj, że z dopełnieniem tego obowiązku spóźniliśmy się nie mając o jego darze aż do zrealizowania onego żadnego pisemnego zawiadomienia.

Po zapłaceniu taksy skarbowéj hipotekowanéj obok sumy zapisowéj ś. p. Romana Dobrzańskiego pod dożywociem jego małżonki zostającéj, zaczął fundusz Ochron pobierać procenta od sumy téj złp. 13.000 obliczone od dnia zgonu ś. p Fryderyki Dobrzańskiéj. Suma pozostaje daléj ubezpieczona na domu N. 21 (Dz. I. N. 340 w Rynku głównym). Zapis ś. p. Anny Helclowéj złr. 2000 odebrany w tym roku, uszczuplonym został taksą skarbową w kwocie złr. 200, procenta jednak z polecenia c. k. Sądu krajowego od daty zgonu ś. p. Helclowéj t. j. od dnia 12 Kwietnia 1880 r wypłaconemi zostały. Wreszcie co do zapisu ś. p. Ludwiki z Dzwonkowskich Kopycińskiéj z roku 1880, w sumie złr. 400, c. k. sąd krajowy wprawdzie postanowił już wypłatę legatu, takowa jednakże wstrzymaną została założeniem przez sukcesorów rekursu co do wymiaru niektórych procentów z pozostałéj masy.

Kontrola spisu dzieci wykazuje, że w ostatnim roku ilość ogólna dzieci które korzystały z Ochrony była mniejszą jak w roku poprzedzającym, na co już w części znacznéj to wpłynęło, że Ochrona I przez 3 i pół miesiąca była nieczynną. Ogólna ilość dzieci ze wszystkich dni roku była 64841. Obliczając według téj liczby z sumy wydatku zwykłego na utrzymanie samych Ochron, wypada koszt na jedno dziecię dziennie około 6⅓ centów. Stosunek ten przedstawia się inacéj przy obliczeniu kosztu samego tylko żywienia na jedną głowę dziennie. W dzielnicach bowiem, w których ludność jest mniéj ubogą, powiodło się skuteczniéj skłonić rodziców, którzy mogą żywić swoje dzieci, aby im nadsyłali obiad, jeżli zaś bliżéj mieszkają aby dzieci na obiad odchodziły do domu. Przez to w ogólnéj liczbie dzieci było 22.621 takich, które

miały swój obiad własny. Rozdanych więc porcyi południowego posiłku były 42,220, co odnosząc do ogólnego kosztu żywienia złr. 1613.74, wypada porcyja około c. 3 $^{3}/_{4}$. Najwięcéj dzieci przychodziło do Ochrony I i IIIéj w Maju, do Ochrony IIéj w Lipcu, do Ochrony IVéj w Sierpniu. Najmniéj do Ochrony I i IIIéj w Styczniu, do Ochrony II i IVéj w Marcu.

III.

Ruch dzieci.

Ochrona I. św. Kajetana na Wesołéj.

Z r. 1880 zostało	chłopców 74	dziewcząt 76	razem 150
w r. 1881 przybyło	„ 28	„ 21	„ 49
			razem 199
„ „ ubyło	„ 26	„ 34	„ 60
		pozostaje na r. 1882	„ 139

Ochrona II. św. Stanisława na Kleparzu.

Z r. 1880 zostało	chłopców 74	dziewcząt 63	razem 137
w r. 1881 przybyło	„ 39	„ 47	„ 86
			razem 223
„ „ ubyło	„ 43	„ 40	„ 83
		pozostaje na r. 1882	„ 140

Ochrona III. św. Józefa na Piasku.

Z r. 1880 zostało	chłopców 53	dziewcząt 50	razem 103
w r. 1881 przybyło	„ 41	„ 26	„ 66
			razem 169
„ „ ubyło	„ 44	„ 25	„ 69
		pozostaje na r. 1882	„ 100

Ochrona IV. św. Elżbiety na Kazimierzu.

Z r.	1880	zostało chłopców	43	dziewcząt	37	razem	80
w r.	1881	przybyło	„ 22	„	24	„	46
						razem	126
„	„	ubyło	„ 21	„	18	„	39
		pozostaje na r.	1882			„	87

IV.

Skład Komitetu.

Zaraz na początku r. 1881 d. 20 Stycznia śmierć wydarła nam Dra Andrzeja Rydzowskiego, Opiekuna Ochron, męża znakomitej zasługi w życiu publicznem i znakomitych cnót w życiu społecznem. Te ciche cnoty które ś. p. Rydzowskiemu jednały miłość i poważanie w kołach w których żył i udzielał się, powiodły go także do udziału w opiece nad Ochronami do której należał od r. 1864. Zdolność swą niepospolitą i pracę zawsze gotów on był nieść dla małych i ubogich. i niósł ją Ochronom z całej duszy i przekonania, ilekroć zdarzyła się sposobność. Pamięć jego zostanie zawsze w mieśscie naszem; Komitet Ochron w rok po jego śmierci kreśląc niniejsze sprawozdanie z r. 1881, składa jeszcze jeden wieniec do tych, które zdobią grób zacnego męża.

Na zgromadzeniu pełnem Komitetu, które się odbyło d. 31 Marca 1881 r. w pałacu biskupim pod przewodnictwem Najprz. ks. Biskupa jako Opiekuna głównego, obrani zostali Opiekunami Ochron J Ksiądz Prałat Roman Spithal i p. Antoni Czerny. Zaproszonymi zaś zostali na Członków Komitetu Ochron, zgodnie z oświadczonem własnem życzeniem pani Marya Falkenhagen Zaleska, hr. Jadwiga Husarzewska, ka-

noniczka hon. kapit. Dam Sabaudzkich i pani Marya Jawornicka, oraz pan Dr. med. Jan Buszek, fizyk m. Krakowa i brat Deodat Czulik, przeor i lekarz ordynnjący Zgrom. Braci Miłosierdzia w Krakowie. P. Dr. Buszek raczył przyjąć opiekę lekarską nad Ochroną III na Piasku, a Wielebny Przeor Czulik takąż opiekę nad ochroną IV. Ochrona III miała dotąd opiekę lekarską w osobie Dra Stanisława Janikowskiego, który z powszechnym żalem jaki i Komitet Ochron po stracie tego Szanownego swego Członka najmocniéj podzielał, zakończył życie na początku r. 1881. Opiekun Dr. Sciborowski który przez lat kilkanaście ciągle i gorliwie sprawował Opiekę szczegółową Ochrony IV na Kazimierzu, objął obecnie opiekę szczególową i lekarską Ochrony II na Kleparzu. Opiekun Stefan Muczkowski ptzyjął opiekę szczegółową Ochrony IV. Komitet z końcem r. 1881 znajduje się w następującym składzie:

Opiekunka Główna: hr. Helena Małachowska.

Opiekunki: 1. Grabowska Józefa. 2. Hallerowa Julia. 3. Jastrzębska Marya, 4. Lasocka hr. Felicya. 5. Potocka hr. Katarzyna. 6. Rutkowska Lucyna. 7. Rzewuska hr. Taida. 8. Szlachtowska Helena (zast. Op. gł.). 9. Tarnowska hr. Róża. 10 . . . . 11. . . . . . 12. . . . .

Opiekun Główny: ksiądz Albin Dunajewski, Biskup krakowski.

Opiekunowie: 1. Czerny Antoni. 2. Grabowski Kazimierz 3 Łuszczkiewicz Antoni. 4. Markiewicz Władysław (sekretarz). 5. Muczkowski Stefan (2gi zast. Op., gł.). 6. Paszkowski Franciszek (1 zast. Op. gł.). 7. Sciborowski Władysław. 8. ks. Spithal Roman. 9. Weigel Ferdynand. 10. . . . . 11. . . . . 12. . . . .

Kontroler Kasy: Op. Czerny Antoni.

Kasyer: Döning Gerhard.

Opieka szczegółowa Ochron: Ochrona I: Grabowska Józefa, ks. Spithal Roman. Ochrona II: Tarnowska hr. Róża. Ściborowski Władysław. Ochrona III: Małachowska hr. Helena. Paszkowski Franciszek. Ochrona IV. Potocka hr. Katarzyna. Muczkowski Stefan.

Opieka lekarska Ochron: Ochr. I. Dr. Grabowski Kazimierz. Ochrona II: Dr. Ściborowski Władysław. Ochrona III: Dr. Buszek Jau. Ochrona IV: Dr. Czulik Deodat.

V.

Majątek Ochron.

Majątek Ochron stanowią:

I. Nieruchomości.

1. Dom z ogrodem „pod Wandą“ zwany, na przedmieściu Wesoła pod L. 141, Dz. VI. na którego zakupno, oraz odnowienie, oprócz sum zebranych dawniéj przez Towarzystwo Dobroczynności w Krakowie, użytemi zostały w latach od 1846 do 1850 następujące fundusze stałe:
   a) Złp. 1000 z zapisu Jaua Styczyńskiego.
   b) „ 1200 z daru JEks. ks. Schindlera.
   c) „ 274 gr. 24 z daru Polek w Dreznie.
   d) „ 500 z daru Op. Apolonii Węgleńskiéj.
   e) „ 600 z daru Wojciecha Kornela Stattlera,
   na przebudowanie w r. 1881:
      a) Fundusz ś. p hr. Arturowéj Potockiéj złr. 1500.
      b) Z funduszu ś. p. hr. Piotra Moszyńskiego złr. 2000.
2. Dom przy ulicy Krowoderskiéj na przedmieściu Piasek pod L. 44, Gm. VII. (Nr. 131, Dz. IV), po domu Schronienia dla sierót płci żeńskiéj, przez Komitet Ochron w posiadanie objęty, w r. 1867 w zupełności odrestaurowany, na co obróconemi zostały następujące kapitały:

a) Fundusz ś. p. Kasztelana Franciszka Wężyka 1000 złp.
b) Fundusz ś. p. Ambrożego Grabowskiego 200 zł. a. w.
c) Zapis ś. p. Kunegundy Mączyńskiéj 250 zł. a. w.
d) Zapis ś. p. Teodory Czermińskiéj 250 zł. a. w.
e) Zapis ś. p, ks. biskupa Łętowskiego 750 zł. a. w.
f) Fundusz ś. p. Aleksandra Brześciańskiego przez wykonawcę jego ostatniéj woli Senatora Konstantego Hoszowskiogo Ochronom przeznaczony złr. 2500 a w.

2. Dom przy ulicy Piekarskiéj na przedmieściu Kazimierz w roku 1875 L. 47. B. Gm. VIII. przez Komitet Ochron wystawiony, na którego budowę wraz z zakupnem placu użytemi zostały następujące sumy:

a) Fundusz ks. biskupa Łętowskiego w obl, indem. zł. 6000, czyli po zmianie, w gotowiznie zł. 5594 cent. 93.
b) Fundusz Franciszka Ciesielskiego w oblig. ind. zł. 1350, czyli po zmianie, w gotowiznie zł. 1165 cent. 25.
c) Fundusz Bartłomieja Ciesielskiego w oblig.indem. zł. 300, czyli w gotowiznie złr. 259 cent. 50.
d) Fundusz imienia Aleksego Wężyka, złożony przez Dra Bulikowskiego (N. 2 kap. hip.) zł. 125.
e) Fundusz Jana Franciszka Fiszera złr. 500.
f) Z funduszu hr. Cecylii Małachowskiéj opiekunki głównéj zł. 2000.
g) Fundusz Franciszka Hahna zł. 500.
h) Fundusz powstały *a*) z zapisu ks. Ant. Bystrzonowskiego złp. 3000. *b*) z daru Józefa i Estery z Szembeków Głębockich złp. 500 i *c*) z daru Anny Moszyńskiéj, Anny Popielówny i Józefa Głębockiego złp. 100, razem zła. 900.

2. Kapitały hipoteczne

Na rzecz Komitetu Ochron ubezpieczone są następujące kapitały;

1. Fundusz z zapisu ks. Bystrzonowskiego i z darów: Głębockich, Moszyńskiéj i Popielówny przeniosiony do Nr. 3 nieruchomości.
2. Fundusz Aleksego Wężyka (przeniesiony do N. 3 nieruchomości).
3. Z zapisu Elżbiety Skotnickiéj, ostatniéj woli rozporządzeniem z dnia 2 i 3 Sierpnia 1844 roku na realności pod L. 267 Gm. II. Nr. 20. Dz. I. w Rynku głównym w Krakowie położonéj, intabulowanym jest obowiązek właścicieli opłacania rocznie na rzecz domów Ochron 1000 zł., co przedstawia kapitał złp. 20000

   Uwaga. Wedle osnowy tego testamentu „fundusz ten nigdy i przez nikogo na inną nieruchomość nie ma być przeniesionym, i na téj realności pozostać ma.“
4. Fundusz Franciszka Hahna (przeniesiony do Nr. 3 nieruchomości).
5. Z zapisu Anny Szastrowéj na realności pod L. 354, Dz. I. (Nr. 559, Gm. V.) przy placu Panny Maryi w Krakowie hipotekowana suma złp. 4000
6. Fundusz hr. Adama Potockiego na domu pod L. 58, Gm. VIII. na Piasku hipotekowany złr. a. w. . , ... 5000
7. Zapis Wincentego Karwickiego na dochód złr. 62 50 cent. z domu Nr. 180 przy ulicy Grodzkiéj.
8. Fundusz hr. Stan. Małachowskiego w 5% list. zast. gal. na domu L. 139, Dz. IV. hipotekowany złr. a. w. 5000
9. Fundusz ś. p. Romana Dobrzańskiego na domu w Krakowie Nr. 21 Dz. I. Nr. 340 Gm. III, ubezpieczony złp. 13000

3. Kapitały w papierach publicznych.

1. Fundusz Franciszka Ciesielskiego (przeniesiony do Nr. 2, nieruchomości).

2. Dar obywatela miasta Krakowa niewiadomego nazwiska w dzień zaślubin JCK. Ap. Mości Franciszka Józefa I. dawniéj w oblig. pożyczki narodowéj, teraz zamieniony na Rentę Państwa N. 780,656, 780,657, 780,658, 780,659, 780,660 po 100 złr. 500
3. Fundusz Józefa Muczkowskiego:
   a) Obligacya indemnizacyjna Nr. 19,326 na złr. 100
   b) 3 obligacye poż. nar. po 20 złr. zamienione na Rentę, 40 złr. złączone z funduszem Grefkowiczowéj (11) przy Nr. 762,600 na złr. 100, oraz Nr. 132,420 i 132,430 na złr. 10 bez kuponów 20
4. Fundusz ś. p. Heleny Hallerówny w obligacyach indemnizacyjnych Nr. 3,157 i 3,168, każda po 500 złr. razem 1000
5. Fundusz hr. Alfredowéj Potockiéj w obligacyi indemnizacyjnéj Nr. 4521 na złr. . 500
6. Fundusz Klary z Hahnów Rygerowéj, w obligacyi indemnizacyjnéj Nr. 4,398 na złr. 500
7. Fundusz Wojciecha Paszkowskiego w obligacyach indemnizacyjnych złr. 250
   a mianowicie Nr. 16,443 i 18,590 po 100 złr. Nr. 4,213 na złr. 50.
8. Fundusz Tomasza Świetlika, dawniéj w obl. pożyczki narodowéj, teraz w Rencie Nr. 291,878 na złr. 100, oraz Nr. 139,386 i 139,387 na złr. 10 bez kuponów 120
9. Fundusz Bartłomieja Ciesielskiego (przeniesiony do N. 3, nieruchomości).
10. Fundusz Józefa Żabińskiego, w obligacyi indemniz. Nr. 15,409 na złr. 100
11. Fundusz Julii z Szembeków Grefkowiczowéj, dawniéj w obligacyach pożyczki narodowéj, teraz w Rencie Nr. 762.599 na złr. 100 i złr. 60, złączone z fund. Muczkowskiego (3 ad *b*) w Nr 762,600 na złr. 100 200

12. Fundusz po b. domu Schronienia dla sierót płci żeńskiéj w liście zastawnym galic. 5% Ser. IV. Nr. 377 na złr. 500 w depozycie c. k. kasy zbiorowéj podatkowéj zachowany złr. 500
13. Fundusz ks. Tomasza Szczepanowskiego, w oblig. indemn. okręgu rządowego krakowskiego, winkulowanéj Nr. 1300 Lit. A na złr. 250
w skutek wyraźnego zastrzeżenia dcwcy w depozycie Arcybrac. Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie zachowany.
14. Fundusz Jana Nepomucena Waltera (syna), ku uczczeniu ś. p. Jana Waltera ojca, wniesiony w listach zast. Królestwa Polsk. w kwocie złp. 1.500, a mianowicie: listy zast. 3 Okresu IIéj Seryi Nr. 65,187 na 150 rubli srb. i Nr. 103,132 na 75 rubli srb czyli złp. 1500.
15. Fundusz Jana Gralewskiego w listach za, stawnych Królestwa Polskiego Nr 102121 i 260,465 po rubli sr. 75, czyli razem złp. 1000, oraz oblig. indemn. Nr. 337 na złr. 50
16. Fundusz Jana Kantego Wenzla w listach zastawnych galicyjskich 4% po 100 złr. a. w. Nr. 19,048, 21,084 200
17. Fundusz Kaspra Molęckiego, los loteryjny Arcyksięcia Rudolfa Nr. 9 na złr. 10. Ofiarowany na pamiątkę 25-letniéj rocznicy Ojca św. Piusa IX, los Bukaresztski Nr. 050 na fr. 20, oraz los pożyczki M. Krakowa na złr 20 Nr. 41,778, los Mediolański na fr. 10 i los Stanisławowski na złr. 20.
18. Fundusz Biskupa Łętowskiego, (przeniesiony do Nr 3. nieruchomości).
19. Fundusz Karola Treutlera w obligacyach indemn. Nr. 5,360 na 1000 złr. Nr. 1,015, 2,308, 5,095, 17,076 po 100 złr. razem . 1400
oraz w książeczce Kasy Oszczędności w Krakowie, pierwotnie złr. 2795.

20. Fundusz Zenona i Bronisława braci Jakubowskich w obligacyach indemn. okręgu rządowego lwowskiego Nr. 31,387, 24,332 po 100 złr. 200
21. Fundusz nieznajoméj osoby Y. przez Szan. Józefa Lasockiego, wniesiony w kwocie 150 złr., za co zakupiono obligacye indemnizacyjne W Księstwe Krak. Nr. 1107 i 39,704 na złr. 200
22. Fundusz Juliusza Ozdoby Florkiewicza dziedzica dóbr Młoszowa, obligacya indemn. W. Ks Krakow. Nr. 296 na złr. . . . 500
23. Fundusz Dra Macieja Jakubowskiego oblig. indemnizacyjna okręgu administracyjnego lwowsk. Nr. 5,622 na złr. . . : . . . 500
24. Fundusz ks. Godlewskiego kan. katedralnego krak. w ręku Przewiel. kapituły kat. krak. bęgący, przynoszący dochodu złr. 200.
25. Fundusz Leona i Taidy hr. Rzewuskich dla Ochrony Iłéj na Kleparzu pod kierunkiem Sióstr Miłosierdzia, w listach zastaw. galic. 5 proc. Ser. III. Nr. 1,671, 1,672, 1 680, 1,681, 1,682, 3.338, 3,234 po złr. 1000, razem złr. 7000
26. Fundusz Maryana Brzezińskiego oblig. indemniz. ob. ad. krak. Nr. 12.0:9 złr. . . 100
27. Fundusz Rozalii z Flatowów Lewensteinowéj w listach zast. 5% Król. Polskiego Nr. 158,473, 158,476, 158,482. 158,496 po rsr. 1000, razem rsr. 400,
28. Fundusz Józefy Paliszewskiéj w akcyach k. ż. Arcyksięcia Rudolfa Nr. 94,801, 94,802, 94,803, 94 804, 94.805, razem złr. . . . 1000
29. Fundusz Anny Karasińskiéj w listach zastaw, galic 4% Nr. 16,600 i 23,740 po złr. 100 200
oraz obl. indemn. w Ks. Krak. Nr. 179 na złr. 50
30. Fundusz ks. prałata Rozwadowskiego Op. gł. Ochron list zast. gal. 5% Nr. 3 971 złr. 100

31. Fundusz Jerzego i Julianny Bagińskich w listach zastaw. galic. 4% Nr. 12,459 i 12,460 200
32. Fundusz ks. Piotra Pękalskiego w oblig. indemn. W. Ks. Krak. Nr. 349 złr. . . 1000
33. Fundusz Jana Franciszka Fiszera (wpisany do Nr. 3 nieruchomości).
34. Fundusz nieznajomego X. złr. 100, wniesiony przez Sz. Józefa Lasockiego w kasie Oszczęd. złożony na książeczkę Nr. 18,794 złr. . . . . , ... 100
35. Fundusz hr. Cecylii Małachowskiéj Opiekunki głównéj. według jéj intencyi przez siostrę hr. Helenę Małachowską ofiarowany złr. 5000, z których złr. 2000 przeniesione do Nr. 3 nieruchomości, listami zast. gal. 5% Nr. 2,674, 2,575 2,676 złr. 3000
36. Fundusz Józefa Dąbkowskiego w listach zast. galic. Tow. kredytowego ziems. 4% Nr. 14,299, 19,477, 20,144, 20,175 po złr. 1000 i Nr. 18,827, 19,103, 21,032 po 100 złr. . . , ... 4300
37. Fundusz hr. Piotra Moszyńskiego, złożony przez hr. Jerzego Moszyńskiego, umieszczony w kasie Oszczęd. krak. na książkę Nr. 44,293 2000
38. Fundusz Dra Aleksandra Kremera w list. zast. gal. 5% Nr. 2,798, S. IV. 500
39. Fundusz ś. p. Kaspra Bieleckiego, pod opieką Arcybractwa Miłosierdzia i Banku Pobożnego złr. . . . . : 1300
40. Fundusz ś. p. Anny Helclowéj na książce kasy Oszczędności w Krakowie Nr. 50,762 1800

4. Kapitały niezrealizowane w posiadaniu Komitetu Ochron nie będące.

1. Marya z Wielogłowskich Stobnicka ostatniéj swéj woli rozporządzeniem z daty Kraków 26 Sierpnia 1864 r. przekazała dla Ochron 500 rsr., która to suma zostaje pod dożywociem pana Feliksa Stobnickiego. Legat ten ubezpieczonym został na rzecz Komitetu Ochron na sumie 14,500 rsr. na dobrach Limanowa z przyległościami.

VI.

Składki stałe roczne

złożone r. 1881.

	złr.	ct.
Czerny Antoni	5	—
Döning Gerhard	2	—
Dunajewski ks. Biskup	10	—
Estreicherowa Antonina	5	—
Falkenhagen-Zaleska Marya	10	—
Hussarzewska hr. Jadwiga	50	—
Jastrzębska Marya	25	—
Józefczyk ks.	5	—
Krywult Władysław	5	—
Lasocka hr. Felicya	25	—
Małachowska hr. Helena	25	—
Mniszchowa hr.	25	—
Paszkowski Franciszek	12	20
Paszkowski Dr. F.	5	—
Paszkowski Leon	15	—
Sciborowski Dr. Władysław	3	—
Tarnowska hr. Róża	25	—
Walter Jan Nep.	10	—

Dary jednorazowe

w r. 1881.

	zł.	ct.
Branicka hr. Jadwiga	50	—
Krakowska kasa Oszczędności	400	—
N. N. przez hr. Ad. P. rs. 8	9	56
Ze sprzedaży daru	60	—

VII.

Dary w Ochronach złożone.

Ochrona I. św. Kajetana.

Opiekun główny ks. Albin Dunajewski Biskup krakowski 50 złr. na przerobienie kuchni. Ks. Prałat Spithal 12 złr. 50 cnt. na kolendę dla dzieci. Ks. Prałat Schindler koszyk orzechów, 2 koszyki jabłek, 10 złr. na kolendę dla dzieci. Op gł. hr. Małachowska na podwieczorki i kolendę dla dzieci 18 złr. Op. hr. Lasocka 6 koszulek, 6 par majtek, 6 sukienek dla chłopczyków, i 5 złr. na kolendę dla dzieci. Hr. Husarzewska 60 łok. barchanu na sukienki dla dzieci. P. E. P. barchanu łok. 18, koszulek 4. spodniczek 3. kaftanik 1. P. Doening 2 złr. i paczkę bakalii. Op. Grabowska na podwieczorek i kolendę 3 złr. 70 cnt. 2 pary trzewiczków, 30 łok. barchanu na sukienki, i kilka sztuk starego ubrania. P. Molęcki pierników 3 paczki. P. Zaleska na podwieczorek dla dzieci 60 bułek, jedno ubranie dla chłopczyka, 3 koszulki, 1 fartuszek, 2 kaftaniki, 1 spódniczka, 6 sukienek. Zosia Dąmbska na pierniki dla dzieci 1 złr. Op. Rutkowska na podwieczorek i kolendę koszyk jabłek, 2 pary trzewiczków, 9 snkienek, 1 ubranie dla chłop-

czyka, i 2 złr. P. Schwarc syberyny i flanelki na 3 kaftaniki, barchanu na 2 sukienki. Op. Czerny wełnianych kawałków na 3 sukienki i 2 kaftaniki. P. Dobińska 10 łokci barchanu. P. Kremerowa na kolendę 3 złr. P. Pruszyńska na kolendę 2 złr. P. Rzewuska na kolendę 2 złr. P. Chwalibogowa na pierniki 1 złr., chusteczek 5, pończoszek par 12, mitynek par 2, kilka łokci barchanu, spódniczkę i kapturek. Hr. Czarnecki koszyk jabłek, 5 paczek pierników, i paczkę bakalii. P. Krzyżanowska dla 5 chłopczyków i 5 dziewczynek całkowite ubranie.

Ochrona II. św. Stanisława.

N. na potrzeby dziecinne 5 złr. Panna Lasocka na potrzeby dziecinne 1 złr. N. na potrzeby dziecinne 2 złr. P. Gelowa 33 kapelusików. Op. Rutkowska na podwieczorek 1 złr. N. na podwieczorek 1 złr. N. N. na podwieczorek 5 złr. Op. hr. Tarnowska 100 pierników. Op. Rutkowska dla biednych dzieci 6 złr. P. Zaleska odzienia 12 sztuk. P. Chmurzyńska na robótki dla dzieci 5 złr. Op. hr. Lasocka trzewiczków ciepłych 12 par. P. Zakrzewska pościółkę i drobną bieliznę. Op. hr. Tarnowska 100 łokci barchanu i 100 rogalików, P. E. P. barchanu 18 łokci, i odzienia dla dziewczynek 6 sztuk. P. Stan. Feintuchowa koszyk jabłek. P. Zaleska ubrań 6 ciepłych, i kilka sztuk bielizny. Towarzystwo panien ekonomek, drzewo przybrane w rozmajte łakocie, 20 ciepłych ubrań, drobnego odzienia 24 sztuk. N. na podwieczorek 1 złr.

Ochrona III. św. Józefa.

N. N. 5 złr. N. N. 1 złr. P. Dr. Janikowski barchanu 20 metr., płótna na fart. 4 metr., pończoch wełnianych 8 par, 8 wełnianych chustek, 6 szalików kolorowych, mitynek 12 par, okrycie futrzane 1, pierników 4 paczek, cukierków 4 paczek, obwarzanków 90

na podwieczorek. Op. główna hr. Małachowska dla dzieci i dla ubogich 4 złr. P. Zaleska ciastka na podwieczorek, i 1 złr. Op. Rutkowska podwieczorek dla dzieci, na ich potrzeby 10 złr. Op. główna hr. Małachowska 80 ciastek dla dzieci, i płótna na koszulki 12 metr. N. N. 1 złr. N. N. na potrzeby 6 zł. Op. główna Małachowska gruszek 1 koszyk, ciastek 4 p. na trzewiczki 7 złr. N. N. cukierków paczkę. P. E. P. spodniczek trykotowych 3, 1 kaftanik, 3 koszulki, barchanu na ubrania 18 łokci. P. Janikowska 5 sukienek, 3 fartuszki, 3 chustki wełniane, 1 szal, 5 par trzewików, i 3 złr. P. Jawornicka na jabłka dla dzieci I złr. P. Rutkowska na bułki 1 złr. N. N. 5 złr. Op. główna hr. Małachowska na potrzeby najuboższych 5 złr. 100 pierników, 1 koszyk jabłek, bawełny na pończoszki. P. Zaleska 5 sukienek, 6 ubrań dla chłopców, 3 białych kaftaników, 4 koszule, 2 pary pończoch, 2 fartuszki, 1 kapturek. Op. Szlachtowska dla jednej dziewczyny ubranie. P. Rutkowski jabłek i orzechów kosz. P. Mańkowska 6 sukienek, 2 spodniczki trykotowe, 1 kaftanik, 1 szalik wełniany, 6 par mitynek, 1 para pończoch, 3 czapki męzkie, 2 kapturki. N. N. dla dzieci na pierniczki 40 cnt. P. P. całe ubranie dla 3 dziewczynek, 16 koszulek, 13 sukienek, 6 kaftaników, 3 chustki wełniane, 2 szaliki.

Ochrona IV. św. Elżbiety.

P. Döning 1 paczkę fig. N. N. na potrzeby dla dzieci 2 złr. P. Döning na podwieczorek dla dzieci 1 złr. P. hr. Potulicka na potrzeby dla dzieci 2 złr. P. Szewczykówna 6 paletocików dla chłopców, 6 chusteczek płóciennych. Op. hr. Potocka płótna 14 łok. płócienka kolorowego 12 łok. 7 koszul dla dzieci. Op. Rutkowska na potrzeby dla dzieci 10 złr. Op. główna hr. Małachowska pierników dla dzieci 80 sztuk. P. Döning na podwieczorek dla dzieci 1 złr Op główna hr. Małachowska barchanu dla dzieci sztukę. Op hr. Potocka na trzewiczki dla dzieci 10 złr. P. E. P. barchanu

na sukienki 18 łok. 4 koszulki dla dzieci, 4 spódniczki, 2 kaftaniki. Op. Dr. Sciborowski stare ubrania dla dzieci. P. Döning 12 koszulek dla chłopców. Op. hr. Potocka na ubranie drzewek 5 złr. P. Brezowa 61 ubrań dla dzieci, jabłek koszyk, pierników koszyk, bakalij koszyk, bułeczek 260 sztuk. P. Szlesingierowa barchanu sztukę. Op. główna hr. Małachowska na potrzeby dla dzieci 5 złr.

WYKAZ KASOWY Z ROKU 1881.

PRZYCHOD	zła.	cent.
Składki stałe roczne	242	50
Dary jednorazowe	519	56
Zasiłek z fund. kraj. i od Rady miasta .	1050	—
Procenta od fund. lokowanych . .	1639	42½
Procenta od papierów publ. . . .	1572	60½
Nadwyżka przy wylos. Obl. indem. .	3	25
Opłata od dzieci	103	77
Sprzedaż starych sprzętów z Och. I.	14	50
Legat ś. p. Anuy Helclowéj	2000	—
Pozostałość kasowa z r. 1880 . . .	472	38
Suma przychodu w kasie	7617	99
Suma rozchodu w kasie	6959	07
Pozostałość kasowa na r. 1882 .	658	92

ROZCHOD	zła.	cent.
Pensye i zasługi	1820	—
Żywność	1613	74
Opał	480	—
Sprawunki i reperacye	356	76
Czynsz z Ochrony II.	150	—
Strata na pap. publ.	49	50
Z kasy bież. dodano do budowy O. I.	30	—
Sprzęty nowe do Ochrony I. . . .	76	—
Legat ś. p. Helclowéj lok. w kas. Osz.	1800	—
Taxa skarb. i koszta od leg. ś. p. Helclowéj	221	39
Taxa skarb. i koszta od leg. ś. p. Dobrzańskiego	284	95
Podatki. procenta, stęple	38	02
Druk sprawozdania i ksiąg kas. .	38	71
	6959	07
Oprócz tego wydano z kapitałów na przebudowanie Ochrony I. . . .	3500	

IX.

Porównanie utrzymania pojedyńczych Ochron.

	Ochrona I.		Ochrona II.		Ochrona III.		Ochrona IV.		Ogółem	
	zła.	ct.	zła.	ct.	zła.	ct.	zła.	ct.	zła.	ct.
Pensye i zasługi	440	—	245	—	445	—	445	—	1575	—
Żywność	309	19	449	66	444	07	410	82	1613	74
Opał	120	—	120	—	120	—	120	—	480	—
Utrzymanie budynków i sprawunki	92	10	4	20	148	37	92	59	337	26
Najem lokalu, proc. hip. i t. d. .	—	—	150	—	44	32	8	—	202	32
Razem	961	29	968	86	1201	76	1076	41	4208	32

Dodając wydatki ogólne i nadzwyczajne:		zła.	ct.
	Utrzymanie kasy i serwitor	125	—
	Emerytura p. Łysakowskiéj	120	—
	Należytości skarb., stęple, druki	550	25
	Dodane do budowy Ochrony I.	30	—
	Straty na papierach publicznych	49	50
	Sprzęty nowe do Ochrony I.	76	—
	Fundusz ś. p. Helclowéj ulok. w Kas. Oszcz.	1800	—
	Zgodnie z rachunkiem ogólnym . .	6959	07